

Bromma Hembygdsförening

Åkeshofs slott, 168 38 Bromma

1(3)

Bromma 2016-12-15

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen

E-post: stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Synpunkter på Översiktsplan för Stockholm 2015-10143

Bromma Hembygdsförening (BHF) har nedanstående synpunkter på förslaget:

Våra synpunkter på ÖP:n är framförallt inriktade på problematiken i Bromma.

Vi anser att bilagan ”Konsekvensbeskrivning” (nedan förkortad KB) visar på många oklarheter och brister i ÖP:n vilka bör föranleda en omarbetning av texten.

Planeringsinriktning

Den tidigare ÖP:ns ”tyngdpunkter” har försvunnit men den höga exploateringen av dessa har ändå bibehållits.

I enlighet med den faktiska bebyggelseplanering som skett under senare år så gäller nu att man vill skapa ”ett kontinuerligt stadslandskap” – man vill alltså utöka de områden som kan bli föremål för exploatering (KB s. 61).

Enl. nya ÖP:n skall ”stadsdelar och platser med egen tydlig identitet och karaktär ges möjlighet att utvecklas efter sina egna förutsättningar”.

Detta stämmer väldigt dåligt med exempelvis förslagen till bebyggelse på Brommaplan och Islandstorget – en större hänsyn borde tas till befintliga platser.

Markeringarna på kartan för stadsutvecklingsområden är delvis oacceptabelt grova eller felaktiga.

En stor del av bostadsområdena runt Nockebyskogen är markerade för stadsutveckling samt hela riksintresset Nockebyskogen. Riksintresseområdet sträcker sig ju ända upp till Svanhildsvägen!

Enl. nya ÖP:n finns det inga planer att förändra riksintressena i Bromma! (se bil. Riksintressen).

Stadsgator och trafik

Inriktningen på bebyggelse längs med vägar är betydligt större i denna ÖP. Stadsgator och boulevarder skall skapas. För att detta skall vara lämpligt så behöver trafikmiljön förbättras väsentligt. ”Buller och dålig luftkvalitet påverkar många människors hälsa och kraftfulla åtgärder krävs i kommande planering och byggande för att problemen skall minska” (KB s. 6).

Ordförande

Barbro Bergman
Ådalsvägen 10
168 39 Bromma
Tel: 08-26 04 62
ingabarbro@gmail.com

Kassör

Arne Wennberg
Stierncronas väg 6 A
168 57 Bromma
Tel: 08-87 76 28
arne.wenn@telia.com

Sekreterare

Nils Ringstedt
Författarvägen 5
167 71 Bromma
Tel: 08-80 12 50
nils.ringstedt@
glocalnet.net

Infosekretarare

Nicolai Johannsen
Drachmannsgatan 21
168 49 Bromma
Tel: 08-643 46 21
nicolai.johannsen
@home.se

Årsboksredaktör

En redaktionskommitté
ansvarar för närvarande
för utformningen av
Brommaboken

Organisationsnr:

802016-4243
Plusgiro: 52981-8
Bankgiro: 5725-1126

På kartan är hela Västerled angiven som en stadsgata.

Här måste väl inriktningen nu vara att man inte skall bygga mer än vad som redan är planerat.

Stadsgatemarkeringen bör rimligen tas bort!

Denna inriktning på stadsgator innebär att biltrafiken prioriteras ned. Knappast någonting sägs om framkomlighet för bilar. Sannolikheten är stor för en utökad trafikinfarkt i framtiden.

”Fungerande logistik för alla trafikslag ska säkras i strategiska lägen genom tillräckliga ytor, tillfartsvägar, farleder, uppställningsplatser samt om- och samlastningsplatser” (ÖP s. 62).

Vi anser att ”Tvärförbindelse Västerort” med tunnel från Bergslagsvägen och Brommaplan till Huvudsta behöver genomföras snarast.

Kulturhistoriska värden

I ÖP s. 75 ”Planeringsinriktningar” så står det bl.a. att förändringar skall vara ”grundade på en gedigen platsanalys”. ”Kulturmiljöns värden ska fortlöpande identifieras, säkerställas, tas omhand och utvecklas”. Praktiken verkar snarare vara att de avvecklas – exempelvis Lilla Ängby gård och skålgropsblockets kultplats vid Islandstorget.

Enl. KB s. 6 – ”Detta gäller särskilt förhållningssätt till kulturmiljövärden där riskerna förenade med ett ensidigt fokus på att klara bostadsmålen i byggandet är stora.”

Vi ställer oss frågande till ÖP:ns text : ”Kunskap om stadens stadsbyggnadskaraktärer och stadslandskapet ska vara en utgångspunkt vid förändring”. Vi undrar: Kunskap säger väl ingenting om hur resultatet blir? På vilket sätt skall utgångspunkten påverka resultatet?

I KB s. 45 står det helt riktigt: ”I kommande versioner av planen behöver den existerande bebyggelsens kulturhistoriska värden (inte enbart i termer av attraktivitet, kvalitet och resurs) lyftas fram tydligare också i mål och utbyggnadsstrategi”.

För Trädgårdsstaden bör gälla: I kulturhistoriskt värdefulla områden skall ny bebyggelse passa in i (vara anpassad till) den befintliga bebyggelsen. I kulturhistoriskt värdefulla smalhusområden kan det på vissa platser vara möjligt att komplettera med andra hustyper efter noggrant övervägande. Stor vikt skall läggas vid Stadsmuseets synpunkter.

Dokumentet ”Byggnadsordningen” är för närvarande under översyn (ÖP s. 72). Det har den varit sedan den förra ÖP:n började gälla. I denna angavs att ett dokument – Stadsbyggnadskaraktärer – skulle tas fram. Det är en stor brist att denna nya översiktsplan inte innehåller dessa dokument. Även andra dokument saknas – se KB s. 15.

Fornlämningar

Respekten för fornminnen måste tydliggöras. I KB s. 46 står det: ”Ingen av planeringsinriktningarna nämner explicit fornlämningar och skötsel av dessa. Detta kan leda till att dessa betydelsefulla inslag i stadens karaktär och historia förbises i efterföljande planering”.

Fornminnena är ett uttryck för vårt kulturarv och måste därför absolut sparas och vårdas om inte alldeles tvingande omständigheter gör det nödvändigt att undersöka och ta bort sådana.

När fornminnen tas bort så är det oåterkalleligt och kulturarvet förstörs.

Genomförande av översiktsplanen

”Genom att arbeta mer med tidig kontakt och dialog kan syftet med stadens planer förankras med stockholmarna, och nya idéer och perspektiv tas tillvara. Allmänhetens delaktighet är nödvändig för att ta del av den kunskap som finns kring närmiljö, vilket i sin tur leder till bättre och mer värdeskapande projekt” (ÖP s. 34).

I verkligheten har utvecklingen i mycket varit den motsatta. Allmänheten hålls nu borta från insyn i en bebyggelseplanering tills utformningen i stort sett är klar. Folk blir i realiteten överkörda.

En markanvisning i ett känsligt område borde inte få göras utan att man har haft en dialog med berörda, intresseföreningar, Stadsdelsnämnden, Stadsmuseet, Skönhetsrådet m.fl.

I kulturhistoriskt värdefulla områden så borde det dessutom alltid vara någon form av tidiga samråd – Programsamråd, Start-PM eller kanske mer informella möten vid mindre projekt.

Konsensus skall eftersträvas – detta leder till bättre förslag och en snabbare tillståndsprocess.

Områdesplanering (ÖP s. 33) innebär att man tar ett helhetsgrepp på ett område för att komma fram till *var* och *hur* man lämpligen bör bygga och vilka grönytor som bör sparas.

Denna goda tanke riskerar emellertid att bli till ett falsarium om man efter några år återkommer med ny planläggning och då vill bebygga de delar som man tidigare bestämde skulle sparas.

Denna problematik behöver uppmärksammas (Västerled är ett exempel).

Grönområden

Byggnader i bevarad natur är en grundläggande gestaltungsprincip för många av Brommas kulturhistoriskt värdefulla områden. Denna karaktär måste bibehållas och det är därför viktigt att eventuellt tillkommande bebyggelse utförs med hänsyn till detta.

BHF anser att lokala grönområden måste värnas från förtätning och opassande gluggbebyggelse.

Barnperspektivet

Kompletteringsbebyggelse leder ofta till minskade friytor för barn.

Förskolor placeras på bostadsgårdar med begränsad tillgång till solljus och utrymme.

Denna placering kan även vara störande för bostäderna samt minskar annan gårdsyta.

Sammanfattning

ÖP:n är väldigt generellt hållen och reella problem och målkonflikter är ofta svåra att uppfatta.

BHF anser att ÖP:n inte säkerställer kravet på hänsyn till kulturhistoriska värden och fornminnen.

Bromma Hembygdsförening har ca 1000 medlemmar.

Skrivelsen har tagits fram i samverkan med Fil Dr i arkeologi Nils Ringstedt.

På styrelsen för Bromma Hembygdsförenings vägnar och med vänliga hälsningar

Håkan Thulin, arkitekt

Alstersvägen 3

168 39 Bromma

thulin.ark@gmail.com